

ĐỀ 1

Môn: Ngữ văn - Lớp 12

Thời gian làm bài: 120 phút

Phần I: ĐỌC HIỂU
Câu 2: (10 điểm).

HƯƠNG THẦM

(Phan Thị Thanh Nhàn)

*Cửa sổ hai nhà cuối phố
Không hiểu vì sao không khép bao giờ.
Đôi bạn ngày xưa học cùng một lớp
Cây bưởi sau nhà ngan ngát hương đưa.*

*Giấu một chùm hoa sau chiếc khăn tay,
Cô gái ngập ngừng sang nhà hàng xóm,
Bên ấy có người ngày mai ra trận.*

*Họ ngồi im không biết nói năng chi
Mất chợt tìm nhau rồi lại quay đi,
Nào ai đã một lần dám nói ?*

*Hoa bưởi thơm cho lòng bối rối
Anh không dám xin,
Cô gái chẳng dám trao
Chỉ mùi hương đậm ấm thanh tao
Không giấu được cứ bay dịu nhẹ.*

*Cô gái như chùm hoa lặng lẽ
Nhờ hương thơm nói hộ tình yêu.
(Anh vô tình anh chẳng biết điều
Tôi đã đến với anh rồi đấy...)*

*Rồi theo từng hơi thở của anh
Hương thơm ấy thấm sâu vào lòng ngực
Anh lên đường
Hương thơm sẽ theo đi khắp*

*Họ chia tay
Vẫn chẳng nói điều gì
Mà hương thầm thơm mãi bước người đi.*

Anh /chị hãy viết bài văn nghị luận phân tích, đánh giá bài thơ “Hương thầm” của Phan Thị Thanh Nhàn. Từ đó hãy bình luận về vẻ đẹp ngôn ngữ trong thơ.

* **Phan Thị Thanh Nhàn** sinh 9/8/1943 tại phường Tứ Liên, quận Tây Hồ, Hà Nội. Bà làm thơ từ sớm, đầu thập niên 1960 đã có thơ đăng báo. Bà là hội viên Hội Nhà văn Việt Nam, Ủy viên Ban chấp hành Hội trong giai đoạn 2001-2005. Ngoài làm thơ, bà còn viết báo, truyện ngắn, truyện cho thiếu nhi.

Năm 2007 Phan Thị Thanh Nhàn được tặng Giải thưởng Nhà nước về văn học nghệ thuật.

Phan Thị Thanh Nhàn viết nhiều thơ tình. Theo năm tháng, những bài thơ tình của bà từ nhẹ nhàng, tươi tắn chuyển sang giàu trải nghiệm, trầm trở nhưng độ lượng hơn. Nhưng dù thế nào, những bài thơ của bà vẫn rất chân thành, gần gũi và vì thế chiếm được chỗ trong lòng người đọc.

* **“Hương thầm”** được Phan Thị Thanh Nhàn sáng tác vào mùa hoa bưởi tháng 3-1969 để ghi nhớ ngày cậu em Phan Hữu Khải (1953-1972) lên đường ra trận (Ở lớp cấp III có cô bạn thầm thương trộm nhớ cậu em ấy, nhưng chính cậu không hề biết, chỉ có chị gái tinh tế biết được điều này). Cùng bài “Xóm đề” của Phan Thị Thanh Nhàn được tặng giải nhì Cuộc thi thơ tuần báo Văn nghệ 1969-1970. Năm 1984, *Hương thầm* đã được nhạc sĩ Vũ Hoàng phổ nhạc và cũng trở nên nổi tiếng.

Câu 1: Dấu hiệu cho biết thể loại của văn bản trên.

Câu 2: Khung cửa sổ hai nhà cuối phố có đặc điểm gì?

Câu 3: Phân tích ý nghĩa của biện pháp so sánh trong hai câu thơ sau:

Cô gái như chùm hoa lặng lẽ

Nhờ hương thơm nói hộ tình yêu.

Câu 4: Hương bưởi là một hình ảnh xuyên suốt, để lại ấn tượng trong bài thơ, theo anh/chị hình ảnh ấy có ý nghĩa gì?

Câu 5: Câu chuyện tình yêu của anh lính và cô bé nhà bên khiến cho anh chị có suy nghĩ gì về tình yêu của tuổi trẻ hôm nay? Trình bày suy nghĩ của mình trong khoảng 5 – 7 dòng.

Phần II: VIẾT

Câu 1: Viết 1 đoạn văn (khoảng 200 chữ) trình bày suy nghĩ của bản thân về cái hay cái đẹp của văn chương qua bài thơ *Hương thầm* – Phan Thị Thanh Nhàn

Câu 2: Viết một bài văn (khoảng 600 chữ) trình bày suy nghĩ của anh/chị về suy nghĩa sau: lắng nghe người khác nói không chỉ là thói quen, là phép tắc, mà còn là cách sống.

HẾT

Phần	Câu	Nội dung	Điểm
I	1	<ul style="list-style-type: none"> - Thể thơ tự do - Số chữ trên một dòng không bằng nhau 	0.5
	2	<p>Hai nhà cuối phố có đặc điểm</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Không phép bao giờ</i> - HS có thể chép cả câu thơ <i>Không hiểu vì sao không khép bao giờ</i> - 	0.5
	3	<p>Biện pháp tu từ so sánh: <i>Cô gái như chùm hoa..</i></p> <p>Tác dụng:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Làm cho câu thơ gợi hình, gợi cảm, hình ảnh thơ sinh động, cụ thể - Làm nổi bật tình yêu trong sáng, tha thiết nhưng vô cùng tinh tế và kín đáo 	1.0
	4	<p>Hương bưởi là xuyên suốt, để lại ấn tượng sâu sắc</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gợi vẻ đẹp tinh khôi, bình dị với hương thơm nồng quen thuộc của làng quê muôn đời - Ấn dụ (bường tượng) cho tình yêu của cô gái: nồng nàn, tha thiết, tinh tế... 	1.0
	5	<p>Câu chuyện tình yêu của cô gái gợi suy nghĩ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tình yêu của cô gái trong bài thơ kín đáo, tinh tế -> Tình yêu không nói ra bằng lời => Tình yêu của cô gái truyền thống... - Tình yêu thời nào cũng vậy: nồng nàn, tha thiết, chân thành... <p>Tuy nhiên tuổi trẻ ngày nay thể hiện tình yêu bộc trực hơn, táo bạo hơn, cá tính hơn -> biểu hiện tình yêu của cô gái hiện đại</p> <p><i>Ghi chú:</i> HS có thể có quan điểm khác, nhưng cách suy nghĩ phải tích cực, nhân văn...</p>	1.0
II	1	<ul style="list-style-type: none"> - HS biết cách viết đoạn văn đúng yêu cầu: hình thức, không mắc các lỗi chính tả, diễn đạt... - HS biết chia nội dung thành các luận điểm, luận cứ - Hiểu yêu cầu của đề: cái hay cái đẹp trong văn chương qua bài thơ Hương thầm... - <i>HS có thể trình bày những ý sau:</i> + Cái hay cái đẹp trong văn chương là đích đến, mục tiêu, quyết định sức sống của tác phẩm văn học + Cái hay cái đẹp trong văn chương được hiểu: Nội dung sâu sắc, nghệ thuật độc đáo... + Biểu hiện cái hay, cái đẹp của văn chương trong bài thơ <i>Hương thầm</i> <p><i>1/ Nội dung độc đáo:</i> Câu chuyện tình yêu đẹp, trong sáng, có</p>	2.0

		<p>chút tiếc nuối vì <i>Họ chia tay/ Vẫn chẳng nói điều gì</i> . Nhưng chính sự tiếc nuối đó làm cho chuyện tình của cô với chàng trai lãng mạn hơn, thi vị hơn (HS phân tích thơ)</p> <p>2/ <i>Nghệ thuật độc đáo</i>: thể thơ; hình ảnh đẹp gợi cảm (hương bưởi); các biện pháp nghệ thuật...; sự kết hợp phương thức tự sự trong bài thơ làm cho ý thơ sâu sắc hơn; cảm xúc của người đọc trở nên chân thực hơn...</p> <p>-> Bài thơ không hẳn đã là một kiệt tác nhưng có lẽ đây là một trong bài thơ viết hay nhất về tình yêu đôi lứa. Nhạc sỹ Vũ Hoàng đã phổ nhạc cho bài thơ để rồi âm nhạc chấp cánh cho thơ cùng bay cao, vang xa...</p>	
2	<p>Học sinh biết viết bài văn theo đúng yêu cầu</p> <ul style="list-style-type: none">- Biết chia nội dung thành các luận điểm, luận cứ; biết vận dụng các thao tác nghị luận với lý lẽ, dẫn chứng để viết bài văn. <p>MB: <i>Giới thiệu vấn đề nghị luận</i> <i>Đánh giá vấn đề nghị luận</i></p> <p>TB</p> <ul style="list-style-type: none">- <i>Giải thích</i>: lắng nghe không chỉ là thói quen, là phép tắc, mà còn là cách sống...- Thói quen là hành vi mà chúng ta thực hiện một cách tự động và thường xuyên, đến mức chúng trở thành một phần của cuộc sống hàng ngày mà không cần suy nghĩ hay cố gắng ý thức để thực hiện.- Phép tắc là lễ phép, lối sống phải tuân theo; là hành của người biết đúng – sai, phải – trái -> nói đến đạo đức, lễ nghi của con người- Cách sống: Hơn cả đạo đức, ý nói lắng nghe người khác là lựa chọn có ý thức, là hành vi thể hiện nhận thức của con người -> Hành vi có sự kết của đạo đức và nhận thức...- <i>Nêu biểu hiện của vấn đề nghị luận</i>:- <i>Bình luận</i>: <p>+Trong cuộc sống có lúc ta lắng nghe người khác nói chỉ là một phản xạ tự nhiên theo kiểu ai nói gì thì mình nghe đó, có người nói thì phải có người nghe... nhưng khi nghe người khác nói là phép tắc thì chúng ta nhận ra việc nghe người khác nói là trách nhiệm của bản thân, thể hiện mối quan hệ trên dưới, lớn nhỏ, phép lịch sự... Tuy nhiên khi nghe người khác nói trở cách cách sống thì đó là hành vi ở mức cao hơn của nhận thức:</p> <p>++ Nghe người khác nói là phép lịch sự tối thiểu, thể hiện cảm xúc tình cảm của chúng ta trong giao tiếp: sự đồng cảm, thấu hiểu... từ đó chúng ta có môi trường giao tiếp văn minh.</p>	4.0	

		<p>++ Nghe người khác nói trở thành như cầu: tiếp nhận thông tin, học hỏi... từ đó hoàn thiện bản thân</p> <p>++ Nghe người khác nói không có nghĩa là tiếp nhận tất cả ý kiến của người khác, mà nghe có sàng lọc: tiếp nhận thông tin đúng, hữu ích; loại bỏ thông tin thừa, vô nghĩa...</p> <p><i>Hs lấy dẫn chứng</i></p> <p><i>Bài học nhận thức, hành động</i></p> <p>- Rèn luyện bản thân để việc nghe người khác nói là trở thành một kỹ năng sống, là còn đường hoàn thiện bản thân, dẫn đến thành công</p> <p>- Để nghe người khác trở thành cách sống phải có sự khách quan trong quá trình lắng nghe, tránh bảo thủ tự cho mình đúng, là hơn.</p> <p>- Là HS việc chúng ta lắng nghe người khác nói không chỉ là thói quen, là đạo đức, phép tắc mà còn là kỹ năng để chúng ta học tập, rèn luyện tốt hơn.</p> <p>KL: Khái quát lại vấn đề</p>	
--	--	---	--

ĐỀ ÔN TẬP CUỐI HỌC KÌ I NĂM HỌC 2024 – 2025

ĐỀ 2

Môn: Ngữ văn - Lớp 12

Thời gian làm bài: 120 phút

Phần I: ĐỌC HIỂU

Đọc và thực hiện yêu cầu:

*Chuyện kể rằng: em, cô gái mở đường
Để cứu con đường đêm ấy khỏi bị thương
Cho đoàn xe kịp giờ ra trận
Em đã lấy tình yêu Tổ quốc của mình thắp lên ngọn
lửa
Đánh lạc hướng thù. Hứng lấy luồng bom...*

*Đơn vị tôi hành quân qua con đường mòn
Gặp hố bom nhắc chuyện người con gái
Một nắm mộ, nắng ngời bao sắc đá
Tình yêu thương bồi đắp cao lên...*

*Tôi nhìn xuống hố bom đã giết em
Mưa đọng lại một khoảng trời nho nhỏ
Đất nước mình nhân hậu
Có nước trời xoa dịu vết thương đau*

*Em nằm dưới đất sâu
Như khoảng trời đã nằm yên trong đất*

*Có phải thịt da em mềm mại, trắng trong
Đã hóa thành những làn mây trắng?
Và ban ngày khoảng trời ngập nắng
Đi qua khoảng trời em
- Vàng dương thao thức
Hồi mặt trời, hay chính trái tim em trong
ngực
Soi cho tôi
Ngày hôm nay bước tiếp quãng đường dài?*

*Tên con đường là tên em gửi lại
Cái chết em xanh khoảng-trời-con-gái
Tôi soi lòng mình trong cuộc sống của em
Gương mặt em, bạn bè tôi không biết
Nên mỗi người có gương mặt em riêng!*

*Đêm đêm, tâm hồn em tỏa sáng
Những vì sao ngồi chới, lung linh*

(Khoảng trời, hố bom – Lâm Thị Mỹ Dạ Trường Sơn, tháng 10/1972

Bài thơ này nằm trong chùm thơ Lâm Thị Mỹ Dạ được giải nhất cuộc thi thơ của báo Văn nghệ năm 1972-1973.

Lâm Thị Mỹ Dạ từng phóng viên, biên tập viên tạp chí *Sông Hương*, là ủy viên Ban chấp hành Hội Văn học nghệ thuật Thừa Thiên Huế, hội viên [Hội Nhà văn Việt Nam](#), ủy viên Ban Chấp hành Hội Nhà văn Việt Nam khóa III, ủy viên Hội đồng thơ Hội Nhà văn Việt Nam khóa V.

Câu 1: Chỉ ra dấu hiệu để xác định thể thơ của bài thơ trên.

Câu 2: Chỉ ra yếu tố tự sự trong bài thơ và nêu vai trò của yếu tố tự sự ấy.

Câu 3: Trong bài thơ có một số hình ảnh đẹp, giàu sức gợi, anh/chị hãy cho biết đó là hình ảnh nào, những hình ảnh ấy gợi ra điều gì?

Câu 4: Dấu ba chấm (...) cuối câu thơ thứ 2 có ý nghĩa gì?

Em đã lấy tình yêu Tổ quốc của mình thắp lên ngọn lửa

Đánh lạc hướng thù. Hứng lấy luồng bom...

Câu 5: Nhan đề *Khoảng trời, hố bom* gợi cho anh/chị suy nghĩ gì?

Phần II: VIẾT

Câu 1: Viết đoạn văn (khoảng 200 chữ) nêu cảm nhận của anh/chị về đoạn thơ sau:

*Em nằm dưới đất sâu
Như khoảng trời đã nằm yên trong đất
Đêm đêm, tâm hồn em tỏa sáng
Những vì sao ngồi chới, lung linh*

*Có phải thịt da em mềm mại, trắng trong
Đã hóa thành những làn mây trắng?
Và ban ngày khoảng trời ngập nắng
Đi qua khoảng trời em
- Vàng dương thao thức
Hỡi mặt trời, hay chính trái tim em trong ngực
Soi cho tôi
Ngày hôm nay bước tiếp quãng đường dài?*

Câu 2: Đầu tháng 9 năm 2024 một trận sục lở đất kinh hoàng đã xảy ra tại làng Nủ đã san phẳng cả một làng của đồng bào dân tộc Tày, Dao sống dưới chân núi Voi. Nơi đây vốn sầm uất, trù phú nay chỉ còn lại bãi bùn mênh mông... Cùng với nhân dân cả nước hướng về làng Nủ, bộ đội là

lực lượng chính tham gia khắc phục sạt lở. Hình ảnh ảnh bộ đội ngày đêm quên ăn, quên ngủ di dân ra khỏi vùng nguy hiểm, bối sinh lầy tìm người mất tích, giúp dân dựng lại nhà của... đã để lại bao cảm xúc tin yêu, trân trọng đối với nhân dân cả nước.

Anh/chị hãy viết một bài văn nghị luận (khoảng 600) chữ trình bày suy nghĩ của bản thân về hình ảnh người lính trong thời bình.

HẾT

ĐÁP ÁN

Phần	Câu	Nội dung	Điểm
I	1	-Thể thơ tự do - Dấu hiệu: Các dòng thơ dài, ngắn khác nhau	0.5
	2	- HS hiểu yếu tố tự sự, vai trò của sự kết hợp yếu tố tự trong một bài thơ trữ tình. 1/ Yếu tố tự sự trong bài thơ: - Câu thơ mở đầu: <i>Chuyện kể rằng...</i> - Các sự kiện: <i>để hứng lấy hố bom.../ Đơn vị tôi hành quân... một năm mờ</i> - Nhân vật: <i>em</i> – cô gái mở đường -> Bài thơ mang dáng dấp một câu chuyện kể. 2/ Vai trò của yếu tố tự sự trong bài thơ: - Giảm bớt chất mơ mộng, cái chủ quan gia tăng yếu tố khách quan của đời sống làm cho nội dung của bài thơ trở nên sống động, gần gũi hơn. Cảm xúc, tình cảm của người đọc cũng vì thế mà cụ thể hơn, rõ ràng hơn về đối tượng trữ tình. - Người đọc có được nhưng thông tin của đời sống một cách có chọn lọc... -> Bài thơ hấp dẫn hơn nhờ có sự kết hợp giữa các phương thức biểu đạt	0.5
	3	Những hình ảnh đẹp, giàu sức gợi HS có thể có phát hiện, quan điểm riêng nhưng phải có tìm được những hình ảnh sau: - <i>Con đường mòn, hố bom, nấm mồ, khoảng trời, mặt trời, vàng dương...</i> -> gợi về đẹp về sự hy sinh, cái	1.0

		<p>chết bất tử của cô gái mở đường.</p> <p><i>Ngọn lửa, những vì sao, mây trắng...> Gọi về đẹp tâm hồn của em: trong sáng, hồn nhiên...</i></p>	
	4	<p>- HS hiểu được chức năng dấu ... (chấm lửng) trong tiếng việt, ưu thế của dấu ... trong thơ ca: biểu hiện của sự bất lực, sự cúi đầu của ngôn ngữ trước cảm xúc...</p> <p><i>Diễn tả nội dung:</i> Ca ngợi cái chết, sự sự dũng cảm, tình thần hy sinh của cô gái mở đường...</p> <p><i>Diễn tả cảm xúc:</i> Nó là điểm dừng của cảm xúc, dường như tác giả vừa chứng kiến hành động <i>hứng lấy luồng bom</i> của cô gái khiến cho nhà thơ: ghen ngào xúc động, ngưỡng mộ, biết ơn...</p>	1.0
	5	<p>Nhan đề: <i>Khoảng trời, hố bom</i></p> <p>- Nhan đề được tạo nên bởi hai hình ảnh đối lập, giàu sức gợi</p> <p>- <i>Khoảng trời</i>: không gian bao la, biểu tượng cho hòa bình, tự do...</p> <p>- <i>Hố bom</i>: không gian hẹp, biểu tượng cho chiến tranh, cái chết..</p> <p>=> Nhan đề cho thấy cảm xúc, cái nhìn lạc quan, đôn hậu của nhân vật trữ tình, đồng thời có khả năng thu tóm được nội dung tư tưởng của bài thơ.</p>	1.0
II	1	<p>- HS biết viết đoạn văn nghị luận văn học đúng cấu trúc. Không mắc các lỗi về chính tả, diễn đạt...</p> <p>- HS biết chia nội dung thành các ý, có tính phát hiện về nội dung, nghệ thuật, có cách diễn đạt hợp lý, hấp dẫn...</p> <p>- HS có thể có những nội dung sau:</p> <p>+ Vẻ đẹp tâm hồn – sự bất tử của cô gái mở đường</p> <p><i>Em nằm dưới đất sâu</i></p> <p><i>Như khoảng trời đã nằm yên trong đất</i></p> <p><i>Đêm đêm, tâm hồn em tỏa sáng</i></p>	2.0

		<p><i>Những vì sao ngồi chới, lung linh</i></p> <p>+ Sự liên tưởng bay bổng, lãng mạn, hình ảnh thơ đẹp, gợi cảm...</p> <p><i>Có phải thịt da em mềm mại, trắng trong</i></p> <p><i>Đã hóa thành những làn mây trắng?</i></p> <p><i>Và ban ngày khoảng trời ngập nắng</i></p> <p><i>Đi qua khoảng trời em</i></p> <p>+ Hình ảnh em có sức lan tỏa, soi đường, dẫn lối cho đồng đội, thế hệ sau...</p> <p>- <i>Vàng dương thao thức</i></p> <p><i>Hồi mặt trời, hay chính trái tim em trong ngực</i></p> <p><i>Soi cho tôi</i></p> <p><i>Ngày hôm nay bước tiếp quãng đường dài?</i></p> <p>Có thể nói đây là những câu thơ hay nhất, đẹp nhất trong bài thơ. Hình ảnh xúc động, ngôn ngữ gợi cảm, các biện pháp nghệ thuật nói giảm, ẩn dụ... được sử dụng tinh tế. Đoạn thơ khắc họa bức chân dung đẹp về cô gái mở đường, vẻ đẹp về sự hy sinh, một vẻ đẹp tiêu biểu cho thế hệ trẻ trong cuộc kháng chiến chống Mỹ.</p>	
	2	<p>HS biết viết bài văn trình bày suy nghĩ của bản thân về một hiện tượng của đời sống, một tư tưởng đạo lý: về bố cục, không mắc lỗi chính tả, diễn đạt...</p> <p>- Hiểu yêu cầu của đề bài, biết chia nội dung thành các luận điểm, luận cứ, biết sử dụng các thao tác lập luận kết hợp với lý lẽ, dẫn chứng để trình bày.</p> <p>- HS có thể trình bày các nội dung sau</p> <p>MB: Giới thiệu hình ảnh anh bộ đội trong trong sự kiện làng Nũ: Đó là hình ảnh đẹp, phát huy được phẩm chất của anh bộ đội cụ Hồ trong thời bình.</p> <p>TB:</p> <p>1/ Hình ảnh anh bộ đội trong thời bình</p> <p>+ Bộ đội là lực lượng võ trang, quân nhân Việt Nam</p>	4.0

	<p>có nhiệm vụ bảo vệ tổ quốc, đất nước...</p> <p>+ Thực hiện nhiệm vụ huấn luyện với tinh thần “thao trường đổ mồ hôi, chiến trường bớt đổ máu”</p> <p>+ Tham gia các nhiệm vụ quốc tế: Làm nhiệm vụ giữ gìn hòa bình của Liên Hiệp Quốc tại châu Phi; cứu trợ động đất ở Thổ Nhĩ Kỳ...-> Nâng tầm vị thế quốc gia ...</p> <p>+ Tham gia vào các sự kiện đời sống, chính trị của đất nước: Cứu hộ thiên tai, dịch bệnh... Dấu chân bộ đội trải khắp mọi miền Tổ quốc, từ nơi cực bắc cuộn cuộn sương mù tới cực nam lắng đọng phù sa đất Mũi. Giữa mệnh mang những dòng nước nổi miền tây, có bộ đội.</p> <p>+ Lấy dẫn chứng...</p> <p>2/ Bình luận:.</p> <p>Hình ảnh anh bộ đội gần dân, lo cho dân, vì dân... đã để lại những tình cảm đẹp, ấn tượng sâu đậm trong lòng nhân dân. Một lần nữa khẳng định được vai trò, sức mạnh của quân đội ta trong những hoàn cảnh khác nhau của đất nước, làm sáng mãi phẩm chất của người lính cụ Hồ.</p> <p>KB: Khái quát lại vấn đề...</p>	
--	---	--